

Bemærkninger til forslaget

Trafikministeren har tidligere over for Folketinget oplyst, at der er en halv snes vejprojekter, hvor projekteringsbemyndigelsen er givet før 1980, og som endnu ikke er påbegyndt eller endeligt opgivet. De ældste bemyndigelseslove ligger mere end 30 år tilbage i tiden. I almindelighed indeholder projekteringslove tillige en ekspropriationsbemyndigelse, som sikrer imod, at andre anlæg inden for projekteringsområdet vil hindre det eventuelt kommende projekt. Det vil sige, at private ejere af ejendomme berørt af de projekterede vej- og jernbanestrækninger i mere end 30 år har levet i uvished om eventuel ekspropriation af ejendommen til anlæg af vej, jernbane el. lign.

I tillægsprotokol af 20. marts 1952 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som med lov nr. 285 af 29. april 1992 er inkorporeret i dansk ret, hedder det i art. 1, stk. 1, 1. pkt.: »Enhver fysisk eller juridisk person har ret til respekt for sin ejendom.«

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har i dommen fra 1982, EMD 52 »Sporrong og Lönnroth mod Sverige« fastslået, at langvarige offentlige anlægsprojekter kan være i strid med konventionen. I førnævnte sag opretholdt en kommune i op til 23 henholdsvis 8 år tidsbestemte ekspropriationstilladelser over klagernes ejendomme for at bevare muligheden for senere at bygge indfaldsveje til Stockholms bycentrum og påtænkte nybyggede butikcentre. Domstolen fandt, at det var en krænkelse af den førnævnte bestemmelse i konventionen pga. den rettlige uvished, ejerne levede i.

Justitsministeriet har i en konkret sag tilkendegivet, at opretholdelsen af et vejprojekt i 30 år med den dertil knyttede uvished for ejerne af berørte ejendomme kan være i strid med den nævnte bestemmelse i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Redegørelsen for et anlægsprojekt bør ske ved, at den pågældende ressortminister udarbejder en status

for projektet samt en oversigt over planerne for det fortsatte arbejde for projektets realisering. Redegørelsen forelægges Folketingets Trafikudvalg til orientering. Det vil herefter være op til udvalget at vurdere, om der eventuelt er behov for at tage projektet op til politisk behandling i Folketinget.

Nærværende forslag fremsættes først og fremmest for at undgå den urimelige behandling af ejere af fast ejendom, som uden erstatning bliver påført en forringelse af deres ejendoms handelsværdi og i årevis må leve i uvished om fremtiden. Desuden sikrer forslaget, at den fysiske planlægning af anlægsprojekter ikke kommer i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Det er klart, at stat, amter og kommuner skal kunne planlægge byudvikling og udbygning af infrastrukturen. Derfor skal der selvfølgelig fortsat være mulighed for, at myndighederne tegner linjer på et kort og sikrer, at der ikke lægges hindringer i vejen for, at et projekt senere kan gennemføres. Men der bør være faste regler for, hvor længe den enkelte ejer skal tåle at have et sådant projekt hvilende på sin ejendom, uden at det offentlige tilbyder økonomisk kompensation eller offentlig overtagelse af ejendommen, særligt i de tilfælde, hvor det planlagte anlæg kan forventes at være så indgribende, at der vil skulle ske en total ekspropriation af ejendommen. Det er forslagsstillernes opfattelse, at det må være muligt inden for 10 år at træffe endelig beslutning om, hvorvidt et projekt skal gennemføres eller ej. I de helt enkeltstående situationer, hvor det ikke er muligt for myndighederne at træffe en sådan afgørelse, finder forslagsstillerne det ikke rimeligt, at den enkelte grundejer fortsat skal »betale gildet«. I de situationer skal grundejerne derfor tilbydes erstatning eller offentlig overtagelse af ejendommen.